

ALLAH'IN RAHMETİNİ ÜMİD ETMEK*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmedühü bi-cemîi mahâmidih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Şefîi'l-ümme ti nebiyyi'r-rahmeti muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ....

Emmâ ba'du fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sahibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا يَمُوتُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِي بِبَلَدٍ مِنَ الْبُلْدَانِ إِلَّا
كَانَ لَهُمْ نُورًا وَبَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَيِّدَ أَهْلِ
ذَلِكَ الْبَلَدِ

(كر. عن علي وقال خ. في ه نظر)

RE. 490/11 (*Lâ yemûtü ehadün min ashâbî, bi-beledin mine'l- büldân, illâ kâne lehüm nûran ve beasehu'llâhu yevme'l-kıyâmeti seyyide ehli zâlike'l-beled.*)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı dünya ve âhirette cümlenizin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri ibadetlerinizi, niyazlarını kabul eylesin...

Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin sünnetine uymak dünya ve âhiret saadetinin sebebidir. Onun için Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şeriflerini okuyoruz.

Hadîs-i şeriflerin okunup izahına başlamadan önce başta Peygamber SAS Hazretleri'nin rûh-u pâkine hediye olması için, onun cümle pak âlinin, ashâbının, etbâının ve ahlâbının ruhlarına hediye olması için, ve sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabîn ruhlarına; bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla vazifeleri hakiki verese-i nebî, sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zahid Kotku Hazretleri'nin, kitabını okuduğumuz Ahmed Ziyâüddîn-i Gümüşhânevî Hazretleri'nin; bu hadîs-i şerifleri nakil ve rivayet etmiş olan râvilerin ve alimlerin ruhlarına hediye olsun diye;

Allah'ın rızasını kazanmak için canlarını, mallarını ortaya koyarak bu beldeleri fethetmiş olan fatih ve mücahid ecdadımızın, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye; cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve içinde ibadet

ettiğimiz şu caminin bânisi İskender Paşa'nın; bu camiyi tekrar tekrar tamir ve tecdit eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından pazar günü tatilini ibadete tahsis ederek Peygamber Efendimiz'e sevgisinden, hadîs-i şeriflerine rağbetinden şu meclise gelen siz kardeşlerimizin de ahirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; biz yaşayan müslümanların sebeb-i fevz ü felâhımız, dünya ve ahiret saadetine ermemize vesilesi olsun diye bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, ruhlarına bağışlayalım öyle başlayalım!

.....

a. Sahabelerin O Belde İçin Önder Oluşu

Ramûzu'l-Ehâdis isimli kitabın 490. sayfasında, İbn-i Asâkir'in Hz. Ali Efendimiz'den rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:¹

لَا يَمُوتُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِي بِبَلَدٍ مِنَ الْبُلْدَانِ إِلَّا
كَانَ لَهُمْ نُورًا وَبَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَيِّدَ أَهْلِ
ذَلِكَ الْبَلَدِ

(كر. عن علي وقال خ. في ه نظر)

¹ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.II, s.417; no:507; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.538, no:32517; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVII, s.262, no:18121.

RE. 490/11 (*Lâ yemûtü ehadün min ashâbî, bi-beledin mine’l- büldân, illâ kâne lehüm nûran, ve beasehu’llâhu yevme’l-kıyâmeti seyyide ehli zâlike’l-beled.*)

(*Lâ yemûtü ehadün min ashâbî, bi-beledin mine’l-büldân*) “Benim sahabemden bir kimse beldelerden bir belde, ülkelerden bir diyarda vefat ederse, (*illâ kâne lehüm nûran*) orası için nur olur. (*Ve beasehu’llâhu yevme’l-kıyâmeti seyyide ehli zâlike’l-beled*) Allah- u Teâlâ Hazretleri kıyamet gününde o mübarek sahabiyi, obeldenin ehlinin efendisi olarak ba’s eder, onun peşinden gelirler.”

İstanbul’da 27 kadar sahabe kabri biliniyor. Bu rayı cihad aşkıyla muhasara etmeye geldikleri zaman, kimisi şehid olmuş, buralara defnedilmiş. En meşhurları Peygamber Efendimiz’in mihmandarı, Eyüp Sultan deyiverdiğimiz Ebû Eyyûb, Hâlid ibn-i Zeyd el-Ensârî Hazretleri... Haliç’te camisi ve arkasında kabri olan mübarek zât...

Demek ki beldemiz için nurdur, rûz-ı mahşerde kıyamet gününde bu beldeden yetişmiş olan müslümanların önderi olacak, müslümanlar onun peşinde gidecekler. Onlar bizim için en büyük şereflerdir. Allah cümlemize şefaatlerine ermeyi nasib eylesin...

Turist çekmek için çeşit çeşit gayretler gösteriyoruz, yatırımlar yapıyoruz, 4 yıldızlı 5 yıldızlı oteller tesis ediyoruz. İlk yapacağımız şey bu mübarek zâtların kabirlerini şöyle intizama sokmak, ziyaret edilebilir, görülebilir

hale getirmek... Onun için Haliç'in çevresini, o kabirleri, kabirlerin etrafını en güzel parklar, bahçeler haline getirmeliyiz.

Bazı eski vazifeli kardeşlerim aracı olmuşlardı; ben gittim, vakıflardan bir kısmını görmek istedim. Türbenin içine birisi girmiş. Eskiler kıymetini bilmişler binayı yapmışlar. Ben, "Türbenin kitabesini okuyayım, camından bakayım!" derken, kadının birisi içeriden çıktı:

"—Burası evdir; ne bakıyorsun, ne geliyorsun, ne dolaşıyorsun?.." dedi.

Caddenin üstü ama yaygara yapıyor.

"—Peki sen buraya ne diye geldin? Burası sahabe kabri! Benim kim olduğumu biliyor musun bakayım?" falan dedim. Hakikaten de vakıflarda biraz tanıdıklarım falan vardı.

O oraya çöreklenmiş bir kimse; orası pis, pasaklı, bakımsız, üzülecek durumda...

Bir başka sahabi kabrine gittim, Ayvansaray'da eskiler yine kıymetini bilmişler. Kesme taştan, Süleymaniye camiini vs. camileri yaptıkları beyaz taşlardan duvar yapmış. Kesme taştan kapı yapmış; üstüne kitabe koymuş, içinde de küçük bir mescid var ama yıkılmış, duvarları kalmış. Bizim ilgisizliğimizden, yıkılmış bakımsızlıktan, o mescidin dört duvarı kalmış. O mescidin sahası içine de birisi bir gecekondu kondurmuş. Allah etmesin, şu cami yıkılmış olsa, kubbesi kalmasa, sizin şu oturduğunuz yere birisi bir ev yapsa... Onun gibi.

Hepsi acı; caminin yıkılması acı, cami niye yıkılıyor!.. Allah'ın evi! Bakılması lâzım, müslümanların bakması, onu yıkık hâle getirmemesi gerekirdi. Sahabi kabrine itina edilmesi lâzım. Fakat daha acısı buraya bu gecekondusunu yapan adam, caminin içine, caminin duvarları içine gecekondusunu yapmış.

“—Hocam! Adam her akşam burada sofra kurar, rakı içerdi.” dedi.

Çok veballer yükleniyoruz! Allah bize çok büyük kıymetler vermiş; hiç kıymetini bilmiyoruz, çok veballer yükleniyoruz. Babamızın kabri olsa, kendimizin bir tarlası olsa veya bir dut ağacı, incir ağacı, armut ağacı olsa şahin gibi kollarız. Kimseyi yanına yaklaştırmayız. Ama sahabe kabri olunca, cami olunca sahipsiz kalmış, hatta gecekondu yapılmış.

Gecekondu benim bildiğim sahipsiz yere yapılır. Sahipsiz bir arsaya yapılır. Ama caminin içine gelmiş yapmış! İlgililer de suçlu, civardaki komşular da suçlu, muttali olan bizler de suçluyuz! Tekrar cami hâline getirmemiz lazım; inşaallah şu sözümüz başlangıç olsun, bir kampanya açalım. O gecekonduyu oradan çıkartalım, o cami-yi yapalım; inşaallah hepinizin hayrı olsun.

Bugünden tezi yok arkadaşlara adresi vereyim. Madem onlar bizim beldemiz için nurdur, madem kıyamet gününde onların peşine takılıp da onların izinden gideceğiz; o halde onlara da hem Allah'ın evine saygıyla güzel yapalım. İnşaallah önümüzdeki haftalar size daha geniş bilgi verme imkânımız olur.

Bu hadisin arkasında, (*Ve kàle el-buhârîyyu fîhi nazar*) “Buhârî, fîhi nazar, demiş.” diye bir kayıt var. Fakat bizim Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız yazdığı şerhinde diyor ki: (*Lâkin lehû şevâhid merre mâ min ehad*) “Buhârî böyle demişse de, bu hadîs-i şerifin doğru olduğuna dair başka hadislerden deliller var.” diyor.

İstanbul’da 27 kadar sahabe kabri biliniyor. Bizim kardeşlerimizden bazıları videolarla onların kabirlerini tesbit etmişler, bana da gösterdiler. Kimisi sur dibinde, kimisi orta yerde, kimisi cadde üzerinde kimisi yeraltı camiinde... Muhtelif sahabe kabirleri var, el-hamdü lillâh İstanbul o bakımdan şanslı, bahtlı, güzel, mübarek bir belde...

Hatta bir de Peygamber var: Kehf Sûresi’nde Mûsa AS ile beraber gezdiği bildirilen fetâ diye geçiyor. Yiğit bir genç, Mûsa AS’ın yanında genç bir kimsenin hikâyesi var, Tefsir kitapları Yûşâ AS diyorlar. Yûşâ AS’ın da Beykoz’da kabri var, deniliyor.

Demek ki, el-hamdü lillâh peygamber diyarı, sahabe diyarı, tabiîn diyarı olmuş oluyor. El-hamdü lillâh ne güzel bir belde... Allah beldemizin İslâmî nurunu, yapısını, şaşaasını, bu şansını, bahtını kara bahta döndürmesin, düşmana çiğnettirmesin...

Bizim kitaplarda bir şey yazılır: Rahmetli Fatih Sultan Mehmed Hân İstanbul’u fethettiği zaman bazı Bizans alimlerini hapishaneden çıkartmış, salıvermiş.

“—Sizi hapse niye attılar?” diye sormuş.

“—Biz mevcut Konstantin idaresine karşı çıktık. ‘Bu insanlar bu beldeyi muhasara edecek insanlar; bizim kitaplarımızda yazılmış mü’min insanlardır, doğru yoldadır, biz yanlış yoldayız!..’ dedik diye sizin bu yendiğiniz kimseler bizi hapse tıktılar!” diye söylemişler.

O alimler kitaplarda biliyorlarmış; “İstanbul’u âhir zaman ümmetinden mübarek kimseler fethedecek!” diye duymuşlar.

Fatih Sultan Mehmed onların sözünü dedikten sonra, rivayete göre:

“—Peki, ben burayı fethettim ama dünyanın bin bir türlü hâli var, acaba tekrar kâfirler burayı bizim müslümanların elinden alıp da kâfir diyarı yapacaklar mı, elden çıkacak mı?” diye o alimlere sormuş.

Onlar demişler ki;

“—Bizim okuduğumuz kitaplara göre tekrar kâfirlerin eline geçmeyecek, ama ahalisi kâfirleşecek!”

Bu bir rivayet, eski kitaplarda yazılmış. Ya olmuştur ya değildir, ama bizim yaşadığımız zamandan evvel kayıtlara geçmiş bir rivayet. Daha bizim memleket berbatlaşmadan; şurası içki, kumar, zina, fuhuş diyarı olmadan evvel yazılmış bir şey bu!

Allah etmesin, Allah saklasın; korkuyorum ve bunu söylemekten size bir ihtar çektiğim hissine kapılıyorum, onun için söylüyorum: Bir başka Müslümanın,

“—Gel de gör, bizim ne güzel memleketimiz var!” diye davet edilmesinden çekinecek bir hâle geldik.

Bir İngiliz, bir Yunan diyarından farkı kalmadı. Ahalisinin dinden imandan uzaklığı, Allah’ın ahkâmına uymaması, kâfirlerin hâlleri, huyları, âdetleri, giyimleri kuşamlarına sapması yüzünden.

Deniz kenarları, plaj vs. kadınlar bikini ile yokini ile gezerler. Galata tarafı rezaletane, o tarafa ayak basmaya insan korkar! Boğaziçi eğlence safa yeri, içkiler rezaletler...

Din noktasından, Allah’a iman, Allah’ın ahkâmına uyulmak noktasından ahalinin şu haline bakılırsa, —Allah affeylesin, ıslah eylesin— başına taş yağacak gibi bir durum görülüyor. Sanki yukarıdan paldır küldür taş yağsa hakmış gibi görülüyor. Buranın ahalisi ekseri müslümanlar, Allah bizlere uyanıklık versin...

Allah bizlere akıl versin, bizleri lütfuyla ıslah eylesin... Düşmanla kahıryla, zelzeleyle, yangınla, fitneyle fesadla terbiye etmesin, cezalandırmasın... Bize hakkı görüp uymayı nasib eylesin... Dinimiz için çalışmayı nasib eylesin...

Kendimiz iyi insanlar olduğumuz gibi ailelerimizi, evlatlarımızı da Allah’ın sevdiği kullar olarak yetiştirmeyi nasib eylesin... Şudiyarımızı kâfirleştirmesin... Şu belde ahalisini imandan sonra küfre düşürmesin...

b. Üç Çocuğu Vefat Eden Kimse

Buhârî, Müslim, Tirmizî, Neseî ve İbn-i Mâce'den alınmış bir hadîs-i şerif. Râvisi Ebû Hüreyre RA.

Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:²

لَا يَمُوتُ لِمُسْلِمٍ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْوَلَدِ فَيَلْجُ النَّارَ إِلَّا
تَحِلَّةَ الْقَسَمِ

(خ.م.ت.ن.ه. عن أبى هريرة)

RE. 490/12 (*Lâ yemûtu li-müslimin selâsetün mine'l-veledi, feyelicü'n-nâra illâ tahillete'l-kasem.*)

(*Lâ yemûtu li-müslimin selâsetün mine'l-veledi*) “Bir müslümanın çocuklarından, yavru-cuklarından üç tanesi vefat ederse, (*feyelicü'n-nâra illâ tahillete'l-kasem*) onun cehen-neme girmesi mümkün değil; ancak Allah'ın ye-mini yerine gelsin kadar bir girme çıkma olur!”

Bunu birazcık bilgilerimize göre genişletmeye çalışalım. Biliyorsunuz insana hayatı veren Allah, hayatı devam ettiren Allah, sıhhati veren Allah, hastalığı veren Allah, hastalığa şifayı veren Allah, vadesi yetince öldüren Allah...

² Buhârî, *Sahîh*, c.IV, s.474, no:1173; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.239, no:7264; Ebû Ya'lâ *Müsned*, c.X, s.285, no:5882; Hamîdî. *Müsned*, c.II, s.444, no:1020; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.304, no:2304; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.101; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.284, no:6573; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XVII, s.264, no:18128.

Bir kimse bir kimseyi öldüremez! Eceli gelmişse, müddeti bitmişse o zaman Allah öldürebilir. Allah'ın istediğinden, takdirinden gayrısının olması mümkün değil! O halde ölümü de bu mânâyâ kadere rıza babında ölçülü, sabırlı bir halde karşılamak lazım.

“—Ne yapalım? Allah verdi, Allah aldı. Evlâdım yaşasaydı sevinecektim ama ne yapalım ki ömrü bu kadarmış!..” diye sabredilecek.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:³

الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

(خ. م. د. ت. ن. ه. حم. ط. طس. ع. هب. ق. عد. عن أنس. ع. عن أبي هريرة)

³ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.438, no:1240; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.637, no:926; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.210, no:3124; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.314, no:988; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.22, no:1869; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.509, no:1596; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.130, no:12339; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.272, no:2040; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.222, no:6244;

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.176, no:3458; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.119, no:9702; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.65, no:6919; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.362, no:1203; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.352, no:7373; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.208, no:1368; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.388, no:12215; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.172, no:249; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1477; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.356, no:799; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.399; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.453, no:6067; Ukaylî, *Duafâ* c.III, s.463, no:1519; Ebû Hüreyre RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.246, no:647; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIV, s.52, no:13769.

(*Es-sabru inde's-sadmeti'l-ülâ*) “Sabır, felâket ilk gelip çattığı zaman yapılan sabırdır.”

Ondan sonra, insan aklını başına toplar ama iş işten geçmiş olur. İlk başta felâket gelir gelmez insan, “Eh ne yapalım?” diye sabredecek. Mevlâ'nın takdirine rızâ gösterecek. Saç baş yolup, gözünü yumup ağzını açıp ileri geri konuşmayacak.

Çünkü, kimisi küfre kadar varacak sözler söylüyor. Ağıt yakacağım diye de kötü sözler söylüyorlar; öyle olmayacak sabredecek. Yakup AS'ın;

فَصَبْرٌ جَمِيلٌ

(يوسف: ١٨)

(*Fesabrun cemîl*) “Bana bir güzel sabretmek düşüyor.” (Yûsuf, 12/18) dediği gibi, sabr-ı cemîl ile sabredecek, o zaman büyük sevabı var.

Üç tane felâket olursa, üç tane evladı ölürse o zaman cennetle müjdelenmiş oluyor. Şahıs sabrederse, cennetlik olacağına işaret oluyor bu hadîs-i şerif. Sağlam kaynakları var. Başka hadîs-i şerifler de bu mânayı takviye ediyor.

Hatta bir kişi kalkmış, demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah! İki çocuğu ölen de cennete girecek mi?”

Peygamber SAS Efendimiz:

“—Evet.” buyurmuş.

Demek ki, iki çocuğu ölüp de ona da sabreden mü'min de cennete girecek. Bir tanesi daha kalkmış:

“—Bir çocuğu ölen de cennetlik olur mu yâ Rasûlallah?” diye sormuş.

Peygamber Efendimiz ona da:

“—Evet.” buyurmuş.

Demek ki insan kadere rıza gösterip bu acı hadiseyi Allah’a olan saygısından, bağlılığından dolayı taşkınlık yapmadan hazımlı bir şekilde karşılar da dişini sıkarsa, cennetlik oluyor.

Üzülmemek mümkün değil. Gözyaşı dökebilir ama yaka yırtmak, ileri geri konuşmak, kadere karşı gelmek, Allah’ın hoşuna gitmeyecek, rızasına aykırı sözler söylemek yasak! Yoksa ağlayabilir, sessiz sedasız üzülebilir. Onun günahı da yok.

Zaten insan kendisini tutamaz. Söylenen sözlerden, yapılan hareketlerden günah oluyor; sabrettiği zaman sevabı alır. Cehenneme girmez, cennete girer.

“—Cehenneme girmez, ancak yemin yerine gelsin kadar!” diyor.

O yemin nedir?

Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur’ân-ı Kerîm’de buyurmuş ki:

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا
مَّقْضِيًّا

(مریم: ۷۱)

(*Ve in minküm illâ vâriduhâ, kâne alâ rabbike hatmen makdıyya*) “Ey insanoğulları sizden hiçbiriniz yoktur ki cehenneme girip çıkmasın! Bu, Rabbin için kesinleşmiş bir hükümdür.” (Meryem, 19/71)

Bu Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin takdiridir, kesindir; artık böyle olacak! Nasıl olacak? Herkes cehenneme girecek, mü’min cehennemde sırat köprüsünün üstünden geçip gidecek. Bu girme mü’min için sırattan geçerken geçme tarzında olacak.

Bazı alimler de demişler ki, üstünden geçerken ateşi mü’mine zarar vermeyecek:⁴

فَتَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ بَرْدًا وَسَلَامًا

(حکیم، عبد بن حمید عن جابر)

(*Fetekûnü ale’l-mü’mini berden ve selâmâ*) “Mü’mine serin olacak, selâmetlik olacak, mü’min sırattan geçecek.”

Kâfiri yakacak! Hatta cehenneme denilecek ki: “—Sen kendi ahalini tut!”

Cehennemin kancaları olacak. Allah göstermesin, Allah karşılaştırmasın, hiç de bilmeyelim. Sırattan geçerken kâfirler kancalara takılıp, yakalanıp düşecekler.

⁴ Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.333, no:1106; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VII, s.150, no:11159; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usûl*, c.I, s.127; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Mü'minler geçecek; kimisi çok hızlı geçecek, yıldırım gibi geçecek. İşte o geçiş müstesna! Onun dışında cehenneme girmez. Evladının acısına sabrederse, tahammül ederse, Allah'a âsi gelmezse, takdire karşı çıkmazsa, ağzını bozmazsa, edepsizlik yapmazsa, şuurunu kaybetmezse, yaka yırtmazsa, bağırıp çağırmazsa, rol yapmazsa...

Kimisi öyle bir rol yapıyor ki... Bizim memleketin bazı bölgelerinde de vardır, Suudi Arabistan'da da vardır. Bizim mevlidlerde özel çağırıyoruz ya:

“—Hafız efendi, gel Mevlid oku!”

Ağıtçılar varmış; özel ağıt okuyan, mersiye okuyan kimseler, nahiye denilen nevhacılar varmış. Onlar cenazenin önünden gidip saç baş yırtıp feryat figan edip yakmalar yakarak ağıtlar düzerek yaparlarmış. Bunlar makbul değil, o meslek makbul değil. Adam veya kadın ağıtçılık mesleği olarak yapıyor; öyle olmayacak.

Müslüman Allah'ın takdirini metanetle karşılayacak, sabredecek, kadere rıza gösterecek. Kadere rıza göstermek çok yüksek bir makamdır, insanı mânevî makamların çok yükseklerinden birisine yükseltir!

Bir kitapta okumuştum: Eski ümmetlerden veyahut eski müslümanlardan birisini haksız yere yakalamışlar;

“—Sen casussun, sen hainsin, öbür diyardan buraya casus olarak geldin. Bize kötülük yapacaktın, gel bakalım...”

Yakalamışlar ve yakalayan komutan idamına karar vermiş. Hâlbuki adam müslümanmış, dervişmiş; hakikaten dindar hakikaten mânevî bakımdan derecesi iyi olan bir kimseymiş ama kötü kimse sanılmış, casus sanılmış yakalanmış; kafası kesilecek. Kafası kesilmeye götürülürken o derviş, iyi müslüman kendi kendine, kendi nefesine demiş ki;

“—Ey nefsim! Söyle bakalım, eskiden dervişlikten bahsederdin. Allah’ın takdirine rıza göstermek gerekir diye düşünürdün; ‘Sabretmek lazım!’ derdin. Açlığa sabrettin, yokluğa sabrettin, sıkıntılara göğüs gerdin; şimdi bir iftiraya, suizanna uğradın. Haksız yere seni götürüyorlar, kafanı kesecekler, idam edecekler, öleceksin. Şimdi bu takdire de razı mısın, söyle bakalım?!..”

Kendisini içinden şöyle bir yoklamış; bakmış ne korku, ne itiraz, ne bir reaksiyon... Razi...

“—Ne yapalım nasıl olsa bir gün öleceğiz, demek ki ölümüm bu anda olacaktı. Allah imandan ayırmasın...” gibi böyle bir razılık, teslimiyet halinde, içi rahat!

Tam öldürölme yerine kadar gelmişler; oraya geldikten sonra suçsuzluğu anlaşılmış, ölümünden kurtulmuş. İmtihana bak: Öldürecek diye ta oraya kadar geldikten sonra tam idam edileceği sırada anlaşılmış, kurtulmuş. Ama adamın sözü çok önemli:

“—Vallahi o badireden, sıkıntıdan, belâdan halâsıma, kurtuluşuma değil; o andaki ihlâsıma seviniyorum hâlâ! Ondun kurtuldum, demek biraz daha yaşayacakmışım... Kurtulduğuma sevinmiyorum o anda kendimi yokladığım zaman içimden Allah’ın takdirine itiraz gelmemesine seviniyorum. Hâlâ o hoşuma gidiyor. Vallahi halâsıma değil, o andaki ihlâsıma seviniyorum!” demiş.

Kadere rıza budur.

İnsana mükâfat gelir. Güzel günler görür; çocuğu çocuğu olur, düğünü bayramı olur, herkes sevinir. Para kazanır, ticareti kâr eder; iyi o zaman güzel!

Bir de kötü şeyler gelirse; o zaman bas feryadı, aç isyan bayrağını, Allah’a karşı gel! O zaman olmaz.

Yerli tiyatro sanatçılarından birisi öldü, geride kalan sanat arkadaşları öyle edepsizce sözler söylediler ki;

“—Allah öldürmek için bula bula onu mu buldu?!..” gibi laflar, böyle edepsizce sözler söylediler.

Allah ıslah etsin, Allah bizi edepten ayırmasın.

c. Allah'a Hüsnü Zan Beslemek

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

لَا يَمُوتَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ إِلَّا وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ

RE. 490/13 (*Lâ yemûtenne ehadün minküm, illâ ve hüve yuhsinü'z-zanne bi'llâhi azze ve celle.*)

Birinci hadîs-i şerifin mânasını verelim:

(*Lâ yemûtenne ehadün minküm*) “Sakın ha sizden biriniz ölmesin; (*illâ ve hüve yuhsinü'z-zanne bi'llâhi azze ve celle*) Azîz ve Celîl Allah'a olan kanaatini, zannını iyileştirmeden, Allah'a hüsn-ü zan beslemeden ölmesin. Hüsnü zan sahibi olsun!”

Birinci hadîs-i şerifin mânası bu...

⁵ Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.42, no:5124; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.370, no:2706; İb-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.202, no:4157; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.315, no:14426; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.403, no:636; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.446, no:1942; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.377, no:6358; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.246, no:1779; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.121; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.366, no:1034; İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.II, s.255; İbnü'l- Ca'd, *Müsned*, c.I, s.437, no:2987; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.86, no:938; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.II, s.53, no:554; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.123, no:8686; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XIV, s.347, no:7663; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXIX, s.45; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XX, s.331; İbn-i Hibbân, *Sikât*, c.VIII, s.463; Câbir ibn-i Abdullah RADAN.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.135, no:5852; *Câmiül-Ehâdîs*, c.XVII, s.264, no:18129.

İkinci hadis-i şerif:⁶

لَا يَمُوتَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحْسِنَ ظَنَّهُ بِاللَّهِ تَعَالَى فَإِنَّ
حُسْنَ الظَّنِّ بِاللَّهِ ثَمَنُ الْجَنَّةِ

(ابن جميع فى معجمه، خط. كرى. عن أن س)

RE. 491/1 (*Lâ yemûtenne ehadüküm hattâ yuhsine zannehû bi'llâhi teâlâ, feinne hüsne'z-zanni bi'llâhi semenü'l-cenneti.*)

Bu da sahih kaynaklarda olan bir hadîs-i şeriftir. Müellif niye iki hadîs-i şerifi yan yana getirmiş? Birisinin rivayetinde bir eksiklik varsa, rivayet zinciri zayıfsa, ötekisi onu takviye ediyor. Bu kitabı yazan Ahmed Ziyâüddin Hocamız; “Bu mâna doğrudur.” demek istiyor. Konusu aynı iki hadisi peş peşe onun için getiriyor.

İkinci hadîs-i şerifin mânası:

(*Lâ yemûtenne ehadüküm hattâ yuhsine zannehû bi'llâhi teâlâ*) “Sizden biriniz sakın Allah-u Teâlâ’ya zannını güzelleştirmeden, hüsnü zan beslemeden ölmesin! (*feinne hüsne'z-zanni bi'llâhi semenü'l-cenneti*) Çünkü Allah’a hüsnü zan beslemek cennetin bahasıdır, bedelidir, parasıdır!”

Şimdi bunu izah edelim: Hüsnü zan ne demek?

⁶ Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.396, no:366; İbn-i Cemi’, *Mu’cemü’s- Şüyûh*, c.II, s.49, no:260; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIII, s.408; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.137, no:5861; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVII, s.265, no:18130.

Zannını iyi tarafa yormak! Mesela ölüm hakkında hüsnü zan şu oluyor:

“—Allah’ın rahmeti geniştir, umarım ki Gaffâr olduğu için rahmeti çok olduğundan benim günahlarımı bağışlar. İnşaallah kötü haller ile karşılaşmam, Allah beni cehenneme sokmaz! İnşaallah mü’min olduğum için cennetine girerim.” diye insan kanaat besleyecek, hüsnü zan besleyecek.

Kötümser, karamsar olmayacak; iyimser olacak. Peygamber Efendimiz iyimser olmayı tavsiye ediyor. İnsan ömrünün sonuna doğru iyimserliğini arttıracak:

“—Allah’ın lütfuyla cennetine girmeyi umuyorum, rahmeti çok geniş.” diyecek, bu kanaatte olacak.

“—Ben çok günah işledim, Allah beni affetmez, ben mahvoldum, kahroldum, benim günahlarımı bir bilsen, defterlere kitaplara yazsam sığmaz, taşar.”

Seneler önce ben lisedeyken Erenköy’de birisiyle karşılaştık, filozofvârî kayıkçı bir adam.

“—Ben cehenneme gideceğim, biliyorum. Çünkü çok günahlıyım...” diyor.

Öyle yapmayacak, yanlış! O filozofluk taslıyor, kendisine yanlış kanaatler edinmiş; öyle olmayacak!

Efendimiz’in tavsiyesi ne? Hüsnü zan besleyecek!

“—Peki, cennete gideceğini nereden biliyorsun?”

“—Bilmiyorum ama umarım ki Allah’ın rahmeti geniş olduğundan beni de cennetine sokacak.”

Böyle diyecek. Çünkü hüsnü zan beslemek cennetin bahasıdır, bedelidir, cennete giriş onunladır. Hani Gülhane parkına gireceksin, şu kadar para çık; Topkapı Sarayı’na gireceksin, şu kadar para çık... Bilet kesiyorlar, içeri öyle giriyorsun.

Peygamber Efendimiz “Cennetin bedeli hüsnü zandır.” diyor. Demek ki ahir ömrümüze doğru, yaşlandığımız zaman hüsnü tarafımızı arttıracacağız.

Ya şimdi, gençken nasıl düşüneceğiz?

Gençken havf ile recâ, korku ile ümit, iyimserlik ile karamsarlık, kötümserlik ortasında olacağız. Ne Allah’ın rahmetine çok güvenip dayanıp laubali olacağız; ne de Allah’ın kahrından, gazabından korkup perişan olacağız.

“—Ola ki Allah kahrına uğratar, onun için çalışayım, çabalayayım, dürüst müslüman olayım, günah işlemeyeyim!” diyeceğiz.

Allah’ın rahmetinden de ümidi kesmeyeceğiz. Müslüman Allah’ın rahmetinden ümitvâr olacak;

“—İnşaallah cennete gireceğim ama ne olur ne olmaz ihtiyatlı davranayım, çalışayım çabalayayım, vazifelerimi ihmaletmeyeyim!” diye düşünecek.

Hatta evliyâullahtan bir meşhur zât var: İbn-i Muâz er-Razî- diyor ki;

“—İnsan havf ile recâ arasında, korku ile ümit duyguları arasında iki aslan arasındaki tilki gibi olacak!”

Tilki biraz bir tarafa yanaşsa aslan üstüne saldırır, biraz ondan kaçmak ister. Çok fazla kaçsa buradaki aslana yaklaşıp, o saldırır, parçalamak ister. Tam ortada durur, onun gibi havf ile recâ sanki iki aslanmış; sen de bir tilkiymişsin, canını bunlara kaptırmamak, ağızlarına lokma olmamak için nasıl dikkat ediyorsun, onun gibi olacaksın.

Fazla ümide kapılırsa:

“—Canım Allah bula bula beni mi cehenneme atacak; bunca kâfir var, yahudi, hristiyan, dinsiz, katil, hırsız arsız var; onları atar, ben olmam!..”

“—Niye namaz kılmıyorsun, niye oruç tutmuyorsun, zekât vermiyorsun, niye hacca gitmiyorsun?”

“—Allah Gafûr’dur, Rahîm’dur.”

Bunun ümidi yersiz çünkü amel etmeden ümide düşüyor, belaya uğrayabilir. Zaten belaya uğramış; kılmadığı namazların, tutmadığı oruçların cezası var, besbelli! Tepetaklak gittiği, aşağı doğru uçmakta olduğu belli. Aşağı doğru gidiyor zaten daha dibi bulmamış ama pike, aşağı doğru gidiyor, o belli.

“—Namaz kılıyorum ama, namazlarım bir şeye benzemiyor, oruç tutuyorum ama oruçlarım bir şeye benzemiyor. Ben bir türlü adam olamadım, berbat bir insanım, artık benimle kimse konuşmasın. Murdar bir kişiyim, karım da benden ayrılсын.”

Ne oluyorsun?

“—Canım ben cehennemlik bir insanım!”

O kadar da ümitsizliğe düşmek yok; o kadar da moral bozukluğu, depresyon, çöküklük yok! Allah’ın rahmeti var, Allah’ın rahmeti geniş, lütfu çok!

Allah-u Teâlâ rûz-ı mahşerde o kadar rahmetiyle tecelli edecekmiş, rahmetini o kadar saçacakmış, insanlar o kadar istifade edecekmiş ki, Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Şeytan aleyhillâ’ne bile ‘Acaba ben de mi affolunuyorum.’ diye heveslenecek!”

O bile heveslenecek ama yağma yok, onun affı yok! O mel’un o cehennemde ebedî ama o bile heveslenecekmiş.

Onun için bu iki duyguyu ölçülü kullanmak lazım. Ölçüsüz kullandığı zaman hastalık belirtisi oluyor. Çünkü çok ümitlenince yapması gereken vazifelerin hiçbirisini yapmıyor.

Neye benziyor? Bir talebeye benziyor. Nasıl olsa senenin sonunda sınıfı geçer.

“—Yahu matematiğe, biyolojiye, kimyaya, edebiyata çalışsana, ev ödevlerini yapsana! Devam etsene, sen hava alırsın, senenin sonunda zor geçersin. Bu gidişle, perşembenin gelişi çarşambadan belli, sen bu sene çakarsın, çünkü hâlinden belli!..”

Ama çok çalışan bir talebe...

Ben kendim talebelik yaptım, hocalık yaptım, bilirim; sizler yapmışsınızdır bilirsiniz: Talebe hüsnü niyetini gösterdi mi hoca kolaylık gösterir.

Kafası burasını almıyor; ama ev ödevini yapmış, devam etmiş, derslerine çalışmaya gayret etmiş. Çocukta tutukluk var çok başaramıyor.

Tamam, o geçirilir. Ortaokulda, lisede öğretmenler odasında öğretmenler konuşurlar:

“—Bu çocuk terbiyelidir, iyidir, gayretlidir; kendisini toparlar, senesini yakmayalım!”

Geçirirler ama tembeli geçirmezler. Dünya işlerinde bile böyle oluyor.

“—Kerata tilki gibi zeki ama haylaz, hiç çalışmıyor; çaksın da görsün!” derler, onu çaktırırlar. “Çalışsın, öyle gelsin!” derler.

Hocası da:

“—Bak sen geçebilirdin. 4 aldın, sana bir not daha verirdim, 5 verirdim; sınıfı geçerdin ama sen haylazsın, çok daha fazlasını yapacak olduğun halde yapmadığın için sana şimdi 3 veriyorum, bırakıyorum. Eylülde gel bakalım!” der.

O bakımdan mü'min korku ile ümit arasında olacak, öyle yaşayacak. Salih amel işlemeye devam edecek. Moralini bozup da, ümitsizliğe düşüp de, kendisini dağıtmayacak. Köşeye oturmuş, perişan, çalışmaktan kesilmiş, evine çocuğuna bakmıyor... Neymiş?

“—Ümitsizliğe düşmüş!..”

Bu da olmayacak!

Ama ahir ömrüne doğru keyfi biraz yerine gelecek, biraz iyimserleşecek:

“—Evelallah, Allah'ın izniyle, umarım ki rahmetine ben deererim, cennetine girerim...” diye düşünecek.

Kendimizi öyle alıştıralım, başkalarına da böyle telkin edelim!

“—Ne oluyorsun hacı amca? El-hamdü lillâh sakalın İslâm’da ağardı. Allah’ın rahmetine, mağfiretine erersin inşaallah, elbette cennete girersin...” filan diye bu hadîs-i şeriften aldığımız cesaretle biz de onlara moral verelim!

d. Günah İçin Yemin ve Nezir Olmaz

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

لَا يَمِينُ عَلَيْكَ وَلَا نَذْرٌ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ وَفِي قَطِيعَةِ
الرَّحِمِ وَلَا فِيمَا لَا تَمْلِكُ
(د. حب. ك. عن عمر)

RE. 491/2 (*Lâ yemîne aleyke ve lâ nezra fî ma’siyeti’llâhi, ve fî katî’atı’r-rahimi, ve lâ fî mâ lâ temlik.*)

Peygamber Efendimiz diyor ki;

(*Lâ yemîne aleyke ve lâ nezra fî ma’siyeti’llâhi*)
“Allah’a günah yolunda yemin ve nezir olmaz, adak adamak olmaz! Adamışsa tutmak gerekmez!”

Yemin ediyor, mesela:

“—Vallâhi billâhi, ben o adamı öldürürüm, öldüreceğim!”

⁷ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IX, s.94, no:2847; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.65, no:19824; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.333, no:7823; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.197, no:4355; Hz. Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.704, no:46430; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XVII, s.266. no:18132.

Öldürürsen katil olursun! Bir müslümanı müteammiden öldürürsen ebedî cehenneme gidersin, Kur’ân-ı Kerîm bildiriyor:

Öldürmeyeceksin!

“—Vallâhi billâhi, evinin camlarını şangur şungur aşağı indireceğim!”

Yapma, bu doğru bir şey değil!

لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ فِي الْإِسْلَامِ

(*Lâ darara ve lâ dırâra fi'l-islâm*) “İslâm’da mala zarar vermek yok!”⁸

Adama kızırıyorsan polise söyle, mahkemeye ver ama camından ne istiyorsun? İslâm onu onaylamıyor.

“—Yemin ettim, bırak da şu camları taşılayayım!”

Hayır! (*Lâ yemîne aleyke fî ma’siyeti’llâhi*) “Allah’a isyan yolunda yemin edilmez!” Ettiysen tutmak da gerekmez. Kefaretini verirsin, yemini tatbik etmezsin!

Günah yolunda; “Allah’a söz verdim, ille yapacağım!..” demek yoktur. Günahtan dönmek asıl sevaptır. Yalnız, yersiz yere dilini kullandığın için, boş yere yemin ettiğinden ceza olarak kefareti vereceksin. Yemin kefareti vereceksin ama onu icrâ etmek doğru olmaz, icrâ etmeyeceksin!

⁸ Mecelle, Kavâid-i Külliye, 19. Madde: Zarar ve mukabele bi-zarar yoktur (*lâ darare ve lâ dırâr*): Zarara karşı zarar vermek yoktur.

(*Ve lâ nezra fî ma'siyeti'llâhi*) “Allah’a isyan yolunda nezir de yoktur!”

“—Eğer filanca adamı köşe başında bir güzel döversen nezirim olsun ki sana bir tarla bağışlayacağım, filanca yerde iki tane zeytin ağacımı sana bağışlayacağım, nezrediyorum...”

Öyle şey yok! Günah da yemin de yok nezir de yok! Olmaz.

(*Ve lâ fî katîatı'r-rahîmi*) “Akrabalık bağlarını koparmakta da yemin olmaz!”

O da günah çünkü sıla-yı rahim emredilmiş, müslümanın vazifesidir.

Katîatı'r-rahim; Akrabalık bağlarına riayet etmemek, onları çiğnemek, kesmek, ters hareket etmek.

“—Yemin ettim, nezrettim, adak ettim...”

Olmaz öyle şey, onu tutmayacaksın.

“—Ben o adamla konuşmamaya yemin etmiştim, ne yapayım hocam?”

Konuş, yemin kefareti öde!

(*Ve lâ fî mâ lâ temlik*) Malik olmadığın şeyde de yemin olmaz!

Kimin kesesinden ne harcıyorsun? Bu mal senin değil ki...

“—Falanca şöyle yaparsa, vallahi filancanın malını ona vereceğim...”

Mal senin değil; nasıl veriyorsun? Peygamber Efendimiz; senin olmayan maldan nezir vs. olmaz, diyor.

Kardeşlerim! En iyisi yemine alışmamaktır.
Onun için biz küçüklerimize ne diyoruz:

“—Yemin etme!”

Ticarete gidiyorsun:

“—Vallâhi idare etmez ağabey!” veya bizi
sakallı görünce:

“Hocam, idare etmez...”

İdare eder, ben ticareti bilmez miyim? O malı
aşağı yukarı az çok biliyorum.

“—İdare etmez, vallâhi sermayesini aşar!”

Yalan yemini bastırıyor, alışmış; millet su gibi,
nefes alıp verir gibi boş yere yemin ediyor!

“—Vallâhi de, billâhi de, tallâhi de...”

Bir sürü yemin, hepsi yalan! Ondan sonra;

“—Senin gül hatırın için řu kadar olsun...” diyor.

Hani idare etmiyordu?

“—Hadi senin hatırın için...”

Yahu sen beni tanıımıyorsun ki! Hatırım ne
olacak?..

Ticarette öyle alışmış. En iyisi dürüst alışalım,
yemin etmeyelim; boş yere sinirlenip yalan
yanlış sözler söylemeyelim.

e. Uygun Olmayan Yeminler

İkinci hadîs-i şerife geçelim:⁹

لَا يَمِينَ لَوْلَدٍ مَعَ يَمِينِ وَالِدٍ وَلَا يَمِينَ لَزَوْجَةٍ مَعَ
يَمِينِ زَوْجٍ وَلَا يَمِينَ لِمَمْلُوكٍ مَعَ يَمِينِ مَلِيكٍ وَلَا
يَمِينَ فِي قَطِيعَةٍ وَلَا نَذْرَ فِي مَعْصِيَةٍ وَلَا طَلَاقَ قَبْلَ
نِكَاحٍ وَلَا عَتَاقَةَ قَبْلَ الْمَلَكَةِ وَلَا صُمْتَ صُمْتَ
يَوْمَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا مُوَاصَلَةَ فِي الصِّيَامِ وَلَا يُثْمَ بَعْدَ
حُلْمٍ وَلَا رَضَاعَ بَعْدَ الْفِطَامِ وَلَا تَعَرُّبَ بَعْدَ الْهَجْرَةِ
وَلَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ

RE. 491/3 (Lâ yemîne li-veledin mea yemîni vâlidin, ve lâ yemîne li-zevcetin mea yemîni zevcin, ve lâ yemîne li-memlûkin mea yemîni melîkin ve lâ yemîne fî katîatin ve lâ nezra fî ma'siyetin ve lâ talâka kable nikâhın, ve lâ itâkate kable'l-meleketi, ve lâ sumte yevmin ile'l- leyli, ve lâ muvâsalete fi's-siyâmi, ve lâ yutme ba'de hülmin, ve lâ radâa ba'de'l-fitâm, ve lâ tearrube ba'de'l-hicreti, ve lâ hicrete ba'de'l-feth.)

⁹ Abdürrezzak, *Musannef*, c.VII, s.464, no:13899; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd- Duafâ*, c.II, s.447; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.II, s.182, no:825; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.708, no:46454; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVII, s.267, no:18134.

Bunu da izah edelim:

(*Ve lâ yemîne li-veledin mea yemîni vâlidin*)
“Babanın yemini varken evladın yemini olmaz!”
Çünkü baba evladın sahibidir, hâkimidir, asıl söz babadadır!

“—Çocuk şöyle demiş...” olmaz, baba var.

Mesela çocuk, “Filanca yere gitmeyeceğim!” diye; baba, “Gideceğim.” diye yemin etmiş. Babanın ki dinlenecek çünkü amir büyük, söz sahibi o!

(*Ve lâ yemîne li-zevcetin mea yemîni zevcin*)
“Ortada kocanın yemini varken, zevcenin yemini olmaz.” Ters yemin, aksi istikâmette yemin hakkı ve onu icrâ etmek gerekmez.

(*Ve lâ yemîne li-memlûkin mea yemîni melikin*)
“Sahibi varken kölenin yemini olmaz.” Çünkü bunlar hep ötekilere tâbi kimselerdir. Onların yanında söz hakları yok, demek.

(*Ve lâ yemîne fî katîatin*) “Akrabalık bağlarını koparmak hususunda yemin olmaz!”

(*Ve lâ nezra fî ma’siyetin*) “Günah konusunda nezretmek, adak adamak olmaz!”

(*Ve lâ talaka kable nikâhın*) “Evlenmeden talak, boşama olmaz!”

“—Falanca kadını alırsam, alır almaz boş olsun!”

Olmaz, almadın ki! Yok öyle şey, nikâhı olmayan bir şeyin boşaması olmaz!

(*Ve lâ itâkate kable'l-meleketi.*) “Sahip olunmayan bir kölenin âzat edilmesi olmaz!” Sahip değilsin ki âzat olmuş olsun!

“—Bir köle alırsam âzat edeceğim.” Olmaz.

(*Ve lâ sumte yevmin ile'l-leyl*) “Gündüzden geceye kadar susmak yoktur!”

Bu neden? Onlarda âdet varmış, susma âdeti. Nezrederlermiş, ahdederlermiş ki; “Hiç konuşmayacağım...”

Kur’ân-ı Kerîm’de de geçiyor.

إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا
(مريم: ٢٦)

(*Innî nezertü li’r-rahmâni savmen felen ükellime’l-yevme insiyyâ*) “Ben, çok merhametli olan Allah’a oruç adadım; artık bugün hiçbir insanla konuşmayacağım!” (Meryem, 19/26) demesi emrediliyor. Meryem Valide RA hakkında...

Susma yemininin doğru olmadığını, susma diye bir ibadet olmadığını Peygamber Efendimiz bildirmek üzere diyor ki;

“—Bir gün geceye kadar öyle susmak yoktur!” Konuşmak gerektiği zaman konuşur.

“—Hayır, konuşamam çünkü susmam lazım...”

Öyle şey yok! Kendi kendine âdetler, usuller falan çıkarmaya lüzum yok!

Bir kardeşimiz vardı sabah namazından sonra dükkânı açıyor. O arada da kimseyle konuşmamaya ahdetmiş, yanından geçen selam veriyor; ağzı kapalı. Yahu selam ver, onun selamına karşılık ver, bir şey olmaz!

Konuşmama usulü bozulacak diye korkuyor, ödü patlıyor. Bir şey olmaz selam vermekte sevap var. Hatta onun selâmına kalmadan kendin ver. Böyle yalan yanlış âdetlere lüzum yok geceye kadar susmak diye bir usul yok!

(*Ve lâ muvâsalete fi's-siyâm*) “Oruçta bir orucu öteki oruca bağlamak yok!”

“—Ben dün oruca niyet etmiştim hocam, akşam iftar etmedim, yattım. Göbeğim de iyi, şişmanım, gücüm kuvvetim de yerinde; yarınki oruca da niyet ettim, yarın da tutarım.”

Ne yapıyor? İftar etmiyor, yarınki oruca sahur yapmıyor.

“—Akşam oldu. Bana mısın demedi hocam. Yarına gene...”

Öyle şey yok, orucu oruca bağlamak yok! İftar sevap, sahur bereket; Peygamber Efendimiz iftarı erken yapmayı tavsiye ediyor. Suyla bile, hurmayla bile olsa oruçlu olduğu zaman iftar ediverecek, geciktirmeyecek. Sahura da velev suyla bile, hurmayla bile olsa kalkacak. Sahura kalkmak berekettir. Bizim orucumuz böyle! Bir orucu öteki oruca bağlamak vs. filan yoktur.

“—Gece kalkmak zor oluyor, ben akşamdan yatıvereyim...”

Güzel olanı sünnete uygun olanı oruç tutacağı zaman sahura kalkmaktır.

“—Hocam, daha Ramazan gelmedi, ne diye oruçtan bahis açtın?”

Oruç sade Ramazan’da olmaz. Ramazan’ın dışında da sevap kazanmak için çok oruçlar vardır: Muharrem’in 10’unda oruç tutmak sevaptır. Her ayın bir başında, bir ortasında, bir sonunda oruç tutmak sevaptır. Sonra Arabî ayların 13, 14, 15’inde, mehtaplı gecelerin gündüzlerinde oruç tutmak sevaptır; Peygamber Efendimiz hiç bırakmamış. Çarşamba, perşembe, cuma günü üç gün oruç tutup da Cuma gününde bir sadaka verilmesi çok büyük sevaplar oluyor.

Pazartesi ve perşembe günleri insanların amelleri, işledikleri sevaplı-günahlı işler, “Kullar bunları işledi yâ Rabbi...” diye dergâh-ı izzete Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin huzûr-ı âlîsine sunuluyor. O her şeyi biliyor ama resmî muamelesi için sunuluyor. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

“—Kulların amelleri pazartesi-perşembe günü dergâh-ı izzete sunulduğu için, ben de o günlerde oruçlu olmayı seviyorum.”

Kendisi pazartesi-perşembe günleri oruç tutmuş, sevap... O bakımdan biz de tutmaya çalışalım!

Demek ki, Ramazan gelmeden başka aylarda da oruçlar varmış, hem de onlarda da çok sevaplar var. Kardeşlerimiz bu oruçları da tutmaya gayret etmeli, o sevaplardan istifade etmeli. Hem Ramazan'a idman olur, hem Ramazan'da kazandığımız güzel nefse hâkimiyet duygumuzu arada perçinlemiş oluruz.

Ramazan'da kendimize hâkim olmayı öğreniyoruz; sigarayı bırakıyoruz, kötülükleri bırakıyoruz. Ramazan'dan sonra dolu dizgin tekrar gidiyoruz. Hâlbuki arada böyle oruçlar tutarak kendimizi perçinlemiş oluruz. Onun için bu sevaplı oruçlara da devam etmeli.

Ama oruçta iftar etmek sevaptır, sahura kalkmak sevaptır; kardeşlerimiz öyle yapsın, bir orucu öteki oruca bağlamasın! Şişmanım, güçlüyüm, kuvvetliyim; ayrı.

En sevaplı şey Peygamber Efendimiz'e tam uymakla olur. Tam uymadığın zaman sevap olmaz. Boşuna daha çok zahmet çekersin, akıntıya kürek çekersin!

Bir keresinde Peygamber Efendimiz'in ordusu, askerleri uzun bir yolculuğa çıktıkları sırada kimisi oruç tuttu. Halbuki yolculukta oruç tutmak gerekmez.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

لَيْسَ مِنَ الْبِرِّ الصِّيَامُ فِي السَّفَرِ

د. ن. حب. عب. عن جابر بن عبد الله. حم. در. ك. ط. طب. عب. عن كعب بن عاصم الأشعري؛ ه. حب. (طب. عن ابن عمر؛ طب. عن ابن عباس)

¹⁰ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.687, no:1844; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.786, no:1115; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.732, no:2407; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.146, no:644; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.175, no:2257; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.319, no:14466; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.322, no:3554; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.222, no:731; Abdü'r-Rezzâk, *Musanef*, c.II, s.563, no:4470; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.II, s.62, no:2967; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.254, no:2017; Ukaylî, *Duafâ*, c.III, s.277, no:672; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.190, no:578; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.341, no:2589; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.174, no:2255; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.532, no:1664; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.434, no:23730; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.17, no:1710; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.598, no:1580; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.191, no:1343; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.171, no:385; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.309, no:3248; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.III, s.14, no:9052; Abdü'r-Rezzâk, *Musanef*, c.II, s.562, no:4469; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.337, no:2505; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.242, no:7940; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.99, no:2563; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.II, s.63, no:2970; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.381, no:864; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.65, no:1813; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.466, no:964; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.399, no:6862; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.191; Ka'b ibn-i Âsım el-Eş'arî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.532, no:1665; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, no:317, no:3548; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.374, no:13387; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.59, no:7961; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.II, s.63, no:2968; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.380, no:5156; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LV, s.412; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.187, no:11447; Ukaylî, *Duafâ*, c.VI, s.370, no:1490; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.373, no:5597; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.72, no:3858; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.269, no:862; Ebû Berze el-Eslemî RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VII, s.442, no:2224; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.99, no:2564; Saîd ibn-i Müseyyeb Rh.A'ten.

Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.II, s.63, no:2973; Ukaylî, *Duafâ*, c.IX, s.251, no:2190; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.503, no:23844; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.306, no:19492.

(*Leyse mine'l-birri es-sıyâmu fi's-sefer.*)

“Seferîlik, yolculuk hâlindeyken oruç tutmak birr u takvâdan sayılmaz!”

Ma’rifet de değildir hüner de değildir! Madem yolculuğun meşakkati vardır, tutmayıverirsin; başka zaman tutarsın. Ramazan’da da yolculukta tutma mecburiyeti yoktur. Efendimiz; “Tutmayın!” demiş.

Çok şiddetli sıcak var! Suudi Arabistan bizim ülkemiz gibi değil; 40-50-60 derece oluveriyor, güneşte insanın iliği kuruyor, dizlerinin bağı çözülüyor. İnsan o güneşin altında su içemediği zaman çarpılıp aşağıya düşer.

Kimisi oruç tutmuş kimisi tutmamış, oruç tutmayanlar hizmette bulunmuşlar: Ordunun sularını taşımışlar, yemeklerini pişirmişler, hizmetlerini görmüşler.

Efendimiz diyor ki:

“—Bugün oruç tutmayanlar sevapları aldı götürdü, tutanlar değil!”

O bakımdan yerine göre hareket etmeyi bilmek en iyisidir. Sünnet-i seniyyeye, dinimizin ahkâmına uygun az bir ibadet, sünnete aykırı çok çalışma çabalama, hoplama zıplamadan daha sevaplıdır! “Ye!” dediği yerde yeriz, “Oruç tut!” dediği yerde oruç tutarız; o daha güzel, söz dinlemek daha iyi!

Kurban Bayramı’nda oruç tutmak haram! Bayram; herkes yesin içsin, bayram etsin diye o gün öyle tayin edilmiş. Onun için müslüman kardeşlerimiz her şeyi yerli yerinde yapmayı öğrenmeli!

f. Yatarken Okunacak Sûreler

Ebû Hüreyre RA'dan İbn-i Asakir rivayet etmiş. Efendimiz buyurmuş ki:¹¹

لَا يَنَامَنَّ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَقْرَأَ ثُلُثَ الْقُرْآنِ قَالُوا
وَكَيْفَ يَسْتَطِيعُ قَالَ أَلَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَقْرَأَ قُلْ
هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ وَ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ وَ قُلْ أَعُوذُ
بِرَبِّ النَّاسِ

RE. 491/4 (*Lâ yenâmenne ehadüküm hattâ yekraa sülüse'l- kur'âni! Kâlû: Ve keyfe yestatîu? Kâle: Elâ yestatîu en yekraa kul hüva'llàhu ehad, ve kul eüzü bi-rabbi'l-felak, ve kul eüzü bi-rabbi'n- nâs.*)

(*Lâ yenâmenne ehadüküm hattâ yekraa sülüse'l-kur'âni*) “Sizden biriniz sakın ha Kur'ân-ı Kerîm'in üçte biri kadarını okumadan uyumasın!”

(*Kâlû*) Kur'ân-ı Kerîm 606-608 sayfa; “200 sayfa okuyacak öyle yatacak!” gibi anlamışlar ve demişler ki: (*Ve keyfe yestatîu?*) “Yâ Rasûlallah, kişi her akşam üçte birini okumaya nasıl güç yetirebilirsin?”

¹¹ Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.755, no:2082; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.514, no:2571; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.598, no:2727; *Câmiü'l-Ehâdis* c.XVII, s.268, no:18137.

Her akşam üçte birini okumak hafızların bile zorlanacağı bir şeydir. İnsanın başka işi vardır: Yolculuk olur, hastalık, ihtiyarlık olur, darlık olur, soğuk, sıcak olur. Nasıl güç yetirilebilir?

(Kàle) Efendimiz diyor ki:

(*Elâ yestatîu en yekraa kul hüva'llàhu ehad, ve kul eüzü bi-rabbi'l-felak, ve kul eüzü bi-rabbi'n-nâs*) “Sizden biriniz Kul hüva'llàhu ehad, Kul eüzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eüzü bi-rabbi'n- nâs'i okuyamaz mı?”

Demek istiyor ki: “*Kul hüva'llàhu ehad, Kul eüzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eüzü bi-rabbi'n-nâs'i* okursa, sanki Kur'ân-ı Kerîm'in üçte birini okumuş kadar sevap kazanır.”

Hatırınızda olsun: İnşaaallah bu akşamdan itibaren vazifemiz ne olacak? *Kul hüva'llàhu ehad, Kul eüzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eüzü bi-rabbi'n-nâs'i* okuyup öyle yatacağız.

Daha kârlı bir şey söyleyeyim: İnsan abdestli olarak yatarsa... Abdest aldı, abdestli olarak yattı. Melekler, “Bu kul bütün gecesini ibadet etti!” diye yazarlar. Horul horul uyur, harıl harıl ibadet sevabı alır!

Neden? Abdestli yattı diye!

Hatta melekler arıların çiçeklere kondukları, bala koştukları gibi o abdestli kulun etrafına toplaşırlar. Şeytan sokulamaz, meleklerle, hurilerle güzel bir gece geçer; ölürse cennetlik olur!

Onun için gece abdestli yatmaya dikkat edin! Abdest alınca 4 rekât da namaz kılıverirsiniz, öyle yatarsınız.

Kul hüva'llàhu ehad, Kul eüzü bi-rabbi'l-felak ve Kul eüzü bi- rabbi'n-nâs'i de okuyun!

g. İkiyüzlü Olmanın Kötülüğü

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

لَا يَنْبَغِي لِذِي الْوُجْهَيْنِ أَنْ يَكُونَ أَمِينًا عِنْدَ اللَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ

(ابن أبى الدنيا، والخرائطي، ق. عن أبى هريرة)

RE. 491/5 (*Lâ yenbağî lizi'l-vecheyni en yekûne emînen inda'llâhi azze ve celle*) “İkiyüzlü kişinin Aziz ve Celil olan Allah indinde emniyette, güvenilir bir kimse olması mümkün değildir!”

Ona böyle buna böyle görünen, yüzüne gülüp arkasından kuyusunu kazan, iki türlü hareket eden bir kimse emin sıfatına, emniyetli, güvenilir insan sıfatına sahip olmaz. Allah indinde o yalancıdır çünkü bir öyle görünüyor bir öyle görünüyor! Yanarlı dönerli iki türlü davranıyor ve kıyamet gününde de münafık sıfatıyla muttasıf olduğundan orada da hayra ermez, mükâfat bulmaz, işi iyi bir noktaya varmaz.

¹² Buhari, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.117, no:313; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.X, s.246, no:20945; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.229, no:4880; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.410, no:8110; Kudâî, *Müsnedü's-Şihab*, c.II, s.53, no:869; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Samt*, c.I, s.166, no:281; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.568, no:7939; *Camiü'l-Ehadis*, c.XVII, s.271, no:18146.

O halde ikiyüzlülük etmeyeceğiz. Dobra dobra olacağız, açık, net olacağız, dürüst olacağız, sorduğu, istişare ettiği zaman karşımızdakine kanaatimizi doğru doğru söyleyeceğiz. Yalan söylemeyeceğiz, karşımızdaki kardeşimize hakkı söylemekten çekinmeyeceğiz.

“—İnsanlara karşı duyduğunuz saygı, korku ve onların kalabalığı sizi hakkı söylemekten men etmesin!” demiş Peygamber Efendimiz.

Hakkı söylemekten durmayacağız. Sevdığımız kardeşimiz hata edebilir, sevdiğimiz kardeşimize:

“—Ben seni seviyorum ama şu işin biraz garibime gitti. Bunu yapma kardeşim, bundan zarar görürsün!” diye hakikati söyleyebileceğiz.

Çünkü Peygamber Efendimiz; “Müslüman müslümana karşı açık kalpli olacak!” diyor. Öyle ikiyüzlü, yüzüne gülüp arkasından kuyusunu kazma tarzında olmayacak. Bu güzel ahlâka da sahip olalım inşaallah. Dürüst, mert olalım, dobra dobra gerçeği söyleyelim.

60 İhtilâli olmuş. Ben o zaman henüz İstanbul’daydım. Bir müsteşar arkadaş anlattı, kendisi de yaşlı başlı bir Osmanlı Efendisi... Meclisin yanında, kapısının orada bir bina var: Millî Birlik Komitesi vs. Askerî bir şey olduğu sırada orada bir toplantı olmuş. Bizim bu müsteşar olan tanıdık da gitmiş, bir de bizim fakültede vazife gören birisi vardı, o da ve bir de bir kadın var; o da gitmiş. Meslekî bir toplantı gibi onların ihtisaslarından istifade etmek için oraya çağırmışlar.

Bütün erkekler korkularından susmuşlar. İsmi söylemeye lüzum görmüyorum; o kadın kalkmış, gerçekleri, doğru şeyleri dobra dobra, merdâne söylemiş. Aferin, aşk olsun! Erkekler susmuş, kadın erkeklik yapmış, konuşmuş. Bazen böyle oluyor.

Bir kitapta okumuştum çok hoşuma gidiyor:

Sultan Mahmud, Rey şehrini idaresi altına almak istemiş. Rey şehrinin de hükümdarı ölmüş. Bir küçük çocuk kalmış, çocuğun da bir yaşlı büyüğü, annesi veya anneannesi var. Ama tecrübeli bir kadınmış, dindar, iffetli, zahide bir kadınmış. Çocuk küçük olduğu için, idare onun elindeymiş. Sultan Mahmud Rey şehrine;

“—Şehri bana teslim etsinler, hutbeyi benim nâmıma okusunlar, paraları benim adıma bassınlar; benim hâkimiyetime girsinler!” diye haber göndermiş. Çocuk küçük, belde küçük, askeri az; Sultan Mahmud meşhur bir sultan, hücum etti mi ezer geçer, canına okur.

Şimdi bu hükümdar ne yapsın?

Hükümdar küçük de o yaşlı kadın mektup yazmış, diyor ki;

“—Ey Sultan Mahmud! Mektubunu aldım. Böyle böyle demişsin. Allah bilir ki sen bana zulmen ordu toplayıp hücum edersen ben de müdafaaya kalkışır seninle çarpışırım! Korkmam ve kaçmam, sen bana hücum edersen ben de seninle çarpışırım!”

Bunu kadın diyor ama kadın kurnaz, cevabın güzelliğine bakın:

“—Sen mektubunda; ‘Askerle ezerim, istediklerimi yaparsınız ya da ezer geçerim!..’ diyorsun ya; gelersen seninle çarpışırım! İki ihtimal var: Bir; sen beni yenersin, -tabi olacağı o, bunun ordusu ne kadar; ötekisi Sultan Mahmud- zaten meşhur bir sultansın, cümle cihana hâkimsin; ‘Sultan Mahmud bir ihtiyar kadını yenmiş.’ derler, bu sana şeref getirmez, senin şerefini düşürür. Ama bir de benim seni yendiğimi düşün, cümle cihana rezil olursun; ‘İhtiyar bir kadın koca Sultan Mahmud’u yenmiş!’ derler.” diyor.

Sultan Mahmud bu mektubu alınca Rey şehriyle uğraşmaktan vazgeçmiş!

Dil hakkında Yunus Emre ne güzel söylüyor:

Söz ola kese savaşı,

Söz ola kestire başı...

Söz kötü söylendiği zaman, “Kesin şu herifin kafasını!” İnsan canından oluyor, söz çok önemli. Onun için kadınların da merdâneleri, dobra dobra yüreklileri oluyormuş. Kadınlar öyle olabildikten sonra, erkeklerin haydi haydi mert olması lazım. Kadınların erkekleri olduğuna göre, merdâneleri olduğuna göre erkeklerin haydi haydi erkek olması lazım; erkeklerin kadınlaşması yakışık almaz!

Onun için dürüst olalım dobra dobra olalım. Allah’tan korkalım Allah’tan gayrıdan korkmaya lüzum yoktur, faydası yoktur ve zararı vardır!

İnsan Allah'tan gayrıdan korkarsa ne olur?

Allah ceza olarak korktuğunu o kişiye musallat eder. Bunun altını çiziniz. Korktuğu mutlak başına gelir! Cezadır, bu hadîs-i şerifte bildiriliyor. Peygamber Efendimiz:

“—Bir insan Allah'tan gayrı bir şeyden korkarsa korktuğu mutlaka başına gelir. Eğer Ademoğlu Allahtan gayrı hiçbir şeyden korkmasaydı, hiçbir şey ona zarar vermeyecekti!” diyor.

Olmuş bir hadise naklediyorlar:

Abdullah ibn-i Ömer RA, Hz. Ömer'in oğlu Abdullah. Hz. Ömer terbiye etmiş, sahabenin alimlerinden dindar, ibadet ehli, mübarek bir kimse... Allah şefaathlerine nail etsin...

Gelmiş bakmış ki bir kalabalık, şehrin surları kenarında duruyor, yolun ağzında bekliyorlar. Kalabalık; hayvanları, yükleri var ama orada kaynaşıp bekleyip duruyorlar.

“—Ne oluyorsunuz?” demiş. Diyorlar ki;

“—Yolumuzun üzerinde, ilerde aslan yatıyor.”

Hakikaten ileriye bakmış, aslanın birisi oraya ayaklarını uzatmış, yolun üzerine yan gelmiş yatmış.

Çölde aslan! Bu hadiseleri anlamak için o zaman şehirlerini şimdiki şehirler gibi düşünmeyin. O zamanki şeyler şimdi şehirlerin değil köylerin bile cesametine yaklaşmaz! Küçük küçük yerleşme yerleri, düşman giremesin falan diye etrafında surlar vardır veyahut evler yakın

yakın yapılmıştır. Akşamüstü herkes girdikten sonra emniyet olsun falan diye varsa hendeği vardır, varsa kapısı vardır kapatılır. Oba gibi bir şeydir yani o zamanın şehirleri...

Medine'nin 40-50 yıl önceki resimlerine baktım da hayret ettim. Küçücük avuç içi kadar bir yer, köy gibi! Herhalde bu hadise orada cereyan etmiş olsa gerek.

Abdullah ibn-i Ömer bakmış, orada hakikaten aslan yatıyor, yırtıcı bir hayvan! Yürümüş dosdoğru aslanın üstüne gitmiş.

Neden? İmanı var, Peygamber Efendimiz'den duyduğu buhadise dayanarak gidiyor. Gitmiş, aslan orada duruyor.

“—Aslan saldırırsa ya!”

Aslan Allah'ın emrinde, Allah'ın sevgili kuluna saldırır mı?

Onlar evliyâlardan üstün, onlar sahabe!

Aslanın yanına kadar gitmiş. Hani inatçı keçileri kulağından, boynundan tutarlar ya; aslanın kulağından yapışmış, yoldan kaldırmış, öbür tarafa kadar götürmüştü, dehlemiş, kışalamış kovmuş.

Ondan sonra dönmüş gelmiş, adamlara diyor ki:

“—Hadi yolunuzu açtım, gidin! Rasûlüllah doğru söylemiş. Âdemoğluna Allah korktuğunu musallat eder. Eğer Ademoğlu Allah'tan gayrı hiçbir şeyden korkmasaydı, hiçbir şey ona zarar veremeyecekti! Hadi yürüyün yolunuza...” diyor.

O hadisi bildiğinden aslanın üstüne yürümüş o imana sahip olduğundan aslan ona saldıramamış. İman işi o!

Elinde mi? Aslan gürleyerek gelir de, Allah'ın evliyâsının elini ayağını yalar!

O bakımdan Allah'tan korkmaya kendimizi verelim, alıştıralım! Allah'tan gayrıdan korkmayalım ki, onların hücumuna musallat kalmayalım! Çünkü belâ olarak Allah; “Sen misin benden gayrıdan korkan? Al bakalım cezayı!” diye başımıza onu sarmasın...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

06. 09. 1987 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

